

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Olsztynie**

Olsztyn, dnia 19 lipca 2011 r.

**Pan
Tomasz Waruszewski
Wójt Gminy Nowe Miasto Lubawskie
z/s w Mszanowie**

LOL-4101-06-02/2011, P/11/148

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie przeprowadziła w Urzędzie Gminy Nowe Miasto Lubawskie z/s w Mszanowie (zwanym dalej „Gminą”) kontrolę, którą objęto realizację przez Gminę zadań inwestycyjnych w zakresie infrastruktury wodno-ściekowej w latach 2007 – 2011 (I kwartał).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 17 czerwca 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Wójtowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia realizację w badanym okresie zadań inwestycyjnych prowadzonych przez Gminę dotyczących infrastruktury wodno-ściekowej. Podstawą tej oceny było:

- niezapewnienie należytego nadzoru nad Gospodarstwem Pomocniczym Gminy² (zwane dalej „Gospodarstwem”) m.in. w zakresie rozliczenia kosztów budowy sieci kanalizacji sanitarnej z Mszanowa do Nowego Miasta Lubawskiego,
- nielegalne wykonanie w połowie 2010 r. przyłącza wodociągowego we wsi Jamielnik,

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Uchwałą Nr XLV/236/10 z dnia 30 marca 2010 r. Rada Gminy Nowe Miasto Lubawskie w miejsce likwidowanego Gospodarstwa powołała z dniem 1 lipca 2010 r. jednoosobową spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością pod nazwą Zakład Usług Komunalnych w Mszanowie, która przejęła należności i zobowiązania tego Gospodarstwa.

- nienaliczanie kar umownych za nieterminowe wywiązanie się z umów dotyczących przygotowania dokumentacji projektowej dwóch zadań inwestycyjnych,
- niezłożenie ksiązek obiektów budowlanych dla trzech wybudowanych sieci wodociągowo-kanalizacyjnych,
- niepodłączenie gospodarstw domowych ze wsi Mszanowo do wybudowanej w 2010 r. sieci kanalizacji sanitarnej.

W latach 2007-2011 (I kwartał), na podstawie wieloletniego programu inwestycyjnego, Gmina realizowała 17 zadań inwestycyjnych w zakresie infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej o łącznej wartości 2.377,8 tys. zł. Badaniami kontrolnymi objęto cztery zakończone inwestycje, na które wydatkowano łącznie 2.160,8 tys. zł, tj.: jedną sieć wodociągową i jedno przyłącze wodociągowe za kwotę 245,8 tys. zł oraz dwa odcinki sieci kanalizacji sanitarnej za 1.915,0 tys. zł.

Spośród czterech zakończonych zadań inwestycyjnych, Gmina dofinansowanie uzyskała do trzech z nich na kwotę 1.207,7 tys. zł, z tego do dwóch w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 w wysokości 1.007,7 tys. zł oraz do jednego z Agencji Nieruchomości Rolnych w Olsztynie („ANR”) – 200,0 tys. zł.

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia nadzór nad budową w 2009 r. sieci kanalizacji sanitarnej pomiędzy Mszanowem i Nowym Miastem Lubawskim, zleconą Gospodarstwu przez ówczesnego Wójta. Ustalono bowiem, że:

- Gospodarstwo to z pominięciem przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych³, zleciło w sierpniu 2009 r. budowę tej sieci, firmie budowlanej z Brodnicy, zawierając z nią umowę na kwotę (netto) 192,0 tys. zł.
- Gospodarstwo za wykonanie powyższej inwestycji obciążyło Gminę kwotą 334,7 tys. zł, tj. o 142,8 tys. zł wyższą od faktycznie poniesionych kosztów jej realizacji wynoszących 192,0 tys. zł. Zgodnie natomiast z art. 26 ust. 6 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych⁴ Gospodarstwo sprzedaży usług na rzecz macierzystej jednostki budżetowej należało dokonać według kosztów własnych.

Zawyżenie przez Gospodarstwo kosztów robót budowlanych, skutkowało uzyskaniem przez Gminę dofinansowania tej inwestycji z ANR w kwocie 200,0 tys. zł, tj. o 19,1 tys. zł wyższej od określonej w umowie. Umowa ta przewidywała bowiem dofinansowanie

³ Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.

⁴ Dz. U. Nr 249, poz. 2104 ze zm. – przepis obowiązujący do dnia 31.12.2009 r.

w wysokości do 80% całkowitych kosztów realizacji inwestycji. Uwzględniając przy tym poniesione przez Gminę wydatki na opracowanie dokumentacji projektowej (28,1 tys. zł) oraz nadzór inwestorski (6,1 tys. zł), maksymalna kwota przysługującego Gminie dofinansowania mogła wynieść zatem 180,9 tys. zł.

Kontrola wykazała, że Gmina nie była przygotowana pod względem organizacyjno-finansowym do realizacji budowy w I połowie 2010 r. za kwotę 69,6 tys. zł przyłącza wodociągowego we wsi Jamielnik, gdyż:

- W połowie grudnia 2009 r. ówczesny Wójt, nie posiadając upoważnienia Rady Gminy i zabezpieczonych środków finansowych w budżecie Gminy na 2010 r., zlecił Gospodarstwu wykonanie tej inwestycji, co było niezgodne z art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. e ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym⁵.
- Staroście Nowomiejskiemu zamiar rozpoczęcia ww. budowy zgłoszono 31.08.2010 r., tj. dopiero 90 dni po wykonaniu tego przyłącza⁶.
- Inwestycja po jej wykonaniu w 2010 r. nie została przyjęta jako środek trwały na własność Gminy w terminie wynikającym z art. 16d ust. 2 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych⁷. Dopiero, w trakcie kontroli NIK przyjęto tę inwestycję do ewidencji środków trwałych Gminy.

Mimo opóźnień w dostarczeniu kompletnej dokumentacji umożliwiającej przystąpienie do realizacji inwestycji kanalizacyjnych, Gmina nie naliczyła wykonawcom kar umownych z tego tytułu. Dotyczyło to:

- sieci kanalizacji sanitarnej we wsi Mszanowo (za kwotę 219,6 tys. zł). Mimo iż dokumentacja projektowa nie zawierała wymaganych umową uzgodnień trasy przebiegu tej sieci z właścicielami gruntów, których faktycznie dokonano z 821 dniowym opóźnieniem, to dokonano jej odbioru. Gmina nie naliczyła i nie wyegzekwowała jednak należnej kary umownej za to opóźnienie w kwocie 180,3 tys. zł;
- sieci kanalizacji sanitarnej wraz z pompownią ścieków od Mszanowa do Nowego Miasta Lubawskiego (za 28,1 tys. zł). Wykonawca tej dokumentacji pozwolenie na budowę uzyskał 106 dni po umownym terminie. Gmina nie naliczyła kar umownych z tego tytułu w kwocie 3,0 tys. zł.

⁵ Dz. U. z 2001 Nr 142, poz. 1591 ze zm.

⁶ tj. niezgodnie z art. 30 ust. 5 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623 ze zm.)

Należy podkreślić, że ww. kary w łącznej kwocie 183,3 tys. zł uległy przedawnieniu⁸.

Gmina nie wywiązała się także z obowiązku założenia książek obiektu budowlanego dla trzech wybudowanych sieci wodociągowo-kanalizacyjnych, co było niezgodne z art. 64 ust. 1 Prawa budowlanego.

Kontrola wykazała ponadto, że Gmina nie uzyskiwała zakładanych efektów ekologicznych z tytułu zrealizowanych w okresie objętym kontrolą inwestycji kanalizacyjnych. Ustalono bowiem, że do wybudowanej sieci kanalizacyjnej o długości 4,7 km i wykonanych 39 przyłączy w Mszanowie, do dnia zakończenia kontroli NIK nie podłączono żadnego gospodarstwa domowego.

Jedną z przyczyn tego stanu było odstępianie od wykonania, zaprojektowanej w 2005 r. za kwotę 93,4 tys. zł, gminnej oczyszczalni ścieków. W związku z tym w 2008 r. ówczesny Wójt Gminy zawarł porozumienie z Burmistrzem Nowego Miasta Lubawskiego, zgodnie z którym ścieki komunalne od mieszkańców Gminy miały być odbierane i dostarczane do miejskiej oczyszczalni ścieków, poprzez połączenie miejskiej i gminnej sieci kanalizacji sanitarnej. Należy jednak podkreślić, że dopiero w maju 2011 r. wybudowano fragment sieci kanalizacji sanitarnej w obrębie miasta Nowe Miasto Lubawskie umożliwiając to połączenie. Dotychczas nie zawarto też umowy z Miejskim Zakładem Komunalnym w Nowym Mieście Lubawskim o zrzut gminnych ścieków komunalnych do oczyszczalni ścieków w mieście, ze względu na brak porozumienia co do wysokości stawek opłat z tego tytułu.

Odnotowania wymaga, że Gmina zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁹ udzieliła w 2010 r. dwóch zamówień publicznych na budowę sieci wodociągowo-kanalizacyjnych za kwotę 1.578,4 tys. zł.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Rozpoczynanie robót budowlanych w zakresie infrastruktury wodno-ściekowej, po uprzednim uzyskaniu akceptacji organu administracji architektoniczno-budowlanej.
2. Wyegzekwowanie od Zakładu Usług Komunalnych kwoty 142,8 tys. zł wraz z odsetkami, jako zawyżonych kosztów budowy sieci kanalizacyjnej z Mszanowa do Nowego Miasta Lubawskiego.

⁷ Dz. U. z 2000 r. Nr 54, poz. 654

⁸ art. 646 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks Cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 ze zm.)

⁹ Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.

3. Zapewnienie rzetelnego odbioru dokumentacji projektowych oraz naliczanie kar umownych za opóźnienia w każdym przypadku określonym w umowie z wykonawcą.
4. Założenie książek obiektu budowlanego dla wybudowanych trzech sieci wodno-kanalizacyjnych.
5. Ponowne rozliczenie z ANR umowy o dofinansowanie budowy sieci kanalizacji sanitarnej z Mszanowa do Nowego Miasta Lubawskiego.
6. Zapewnienie możliwości odprowadzania ścieków komunalnych z gospodarstw domowych w Mszanowie do wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Wójta, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji tych wniosków lub o przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Wójtowi prawo zgłoszenia na piśmie, do dyrektora Delegatury NIK w Olsztynie, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

Z poważaniem